

Sygn. akt IV CSK 186/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa H. Ż.
przeciwko P. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 lutego 2017 r.,
skargi kasacyjnej Rzecznika Praw Obywatelskich
od wyroku Sądu Apelacyjnego w B.
z dnia 26 czerwca 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok w części oddalającej apelację
powoda (pkt I) co do roszczenia o zobowiązanie pozwanej do
opublikowania na jej koszt w terminie trzech dni od daty
prawomocności orzeczenia, na okres około siedmiu dni na
stronie internetowej [www\(...\).pl](http://www(...).pl) - w zakładce regionalnej miasta
Ł. oraz równolegle na stronie głównej ww. wymienionej strony
obramowanego oświadczenia o rozmiarze nie mniejszym niż 1/8
ekranu strony wraz ze zdjęciem powoda, następującej treści:**

"Zarząd M. Sp. z o.o. oświadcza, że publikowanie na stronie internetowej www.[...].pl od dnia 19 listopada 2008 r. informacji o poszukiwaniu Pana H. Ż. listem gończym, opatrzonej tytułem "Tak wygląda zabójca z ulicy K." było bezprawne i naruszało jego dobra osobiste, tj. wizerunek i godność i za to przeprasza"

oraz w punkcie II (drugim) i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu w B. do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Powód wniósł o zobowiązanie „M.” spółki z o.o. w W. do usunięcia artykułu naruszającego jego dobra osobiste, zamieszczonego na wskazanej stronie internetowej, opublikowanego w dniu 19 lipca 2008 r. noszącego tytuł: „Tak wygląda zabójca z ulicy K.”, w terminie trzech dni od uprawomocnienia się wyroku. Ponadto zażądał zobowiązania pozwanej do opublikowania na jej koszt przez okres siedmiu dni, w tym samym terminie, na tej stronie internetowej w zakładce regionalnej miasta Ł. oraz równoległe na stronie głównej obramowanego oświadczenia o następującej treści: Zarząd „M.” sp. z o.o. oświadcza, że opublikowanie na wskazanej stronie internetowej od dnia 19 listopada 2008 r. informacji o poszukiwaniu H. Ż. listem gończym opatrzone tytułem: „Tak wygląda zabójca z ulicy K.” było bezprawne i naruszało jego dobra osobiste – wizerunek i godność i za to przeprasza”. Oprócz tego wniósł o zobowiązanie pozwanej do opublikowania na jej koszt w terminie trzech dni od daty prawomocności orzeczenia, jednorazowego oświadczenia w weekendowym wydaniu papierowym Gazety (...) – wydania (...) na pierwszej stronie w rozmiarze nie mniejszym niż 1/10 wraz ze zdjęciem powoda – obramowanego oświadczenia o następującej treści: „Zarząd „M.” sp. z o.o. oświadcza, że publikowanie na wskazanej stronie internetowej od dnia 19 listopada 2008 r. informacji o poszukiwaniu Pana H. Ż. listem gończym, opatrzonej tytułem: „Tak wygląda zabójca z ulicy K.” było bezprawne i naruszało jego dobra osobiste – wizerunek i godność i za to przeprasza”. Domagał się również zasądzenia tytułem zadośćuczynienia kwoty 25 000 zł oraz kwoty 30 000 zł

tytułem odpowiedniej sumy pieniężnej na cel społeczny: Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz pomocy Postpenitencjarnej.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 30 grudnia 2014 r. oddalił powództwo.

Po rozpoznaniu apelacji powoda Sąd Apelacyjny w B. zaskarżonym wyrokiem oddalił apelację.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły podzielone i uznane za własne ustalenia Sądu Okręgowego.

Prokurator Rejonowy w Ł. wszczął śledztwo, w toku którego postanowieniem z dnia 31 października 2008 r. przedstawił powodowi zarzut, że w bliżej nieokreślonym czasie, pomiędzy 10 a 17 października 2008 r. w Ł., w mieszkaniu przy ulicy K., zadając J. R. uderzenia pięścią w głowę spowodował powstanie krwiaka podtwardówkowego, lewostronnie spłaszczającego, a następnie w nocy z 30 na 31 października 2008 r. w Ł. w tym samym mieszkaniu, zadając J. R. uderzenia pięściami w głowę oraz kopiąc w głowę i klatkę piersiową spowodował powstanie obrażeń ciała w postaci obustronnych krwiaków okularowych, rany tłuczonej zewnętrznej powieki, łuku brwiowego, stłuczenia warg z ranami tłuczonymi wargi górnej, złamania trzech żeber po stronie lewej klatki piersiowej, które w powiązaniu z krwiakiem podtwardówkowym stanowiły chorobę realnie zagrażającą życiu J. R., w konsekwencji czego w nocy z 30 na 31 października 2008 r. nastąpił jego zgon (czyn z art. 156 § 3 k.k.).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 14 listopada 2008 r. zastosowano wobec powoda środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 14 dni od dnia zatrzymania, z uwagi na uzasadnioną obawę ukrywania się. Prokurator zarządził, postanowieniem z dnia 17 listopada 2008 r., poszukiwanie powoda listem gończym, wobec ukrywania się podejrzanego.

W dniu 19 listopada 2008 r. w internetowym wydaniu Gazety (...) ukazał się przedruk listu gończego wraz ze zdjęciem powoda opatrzony tytułem: „Tak wygląda zabójca z ulicy K. i podtytułem: „Ł.”. Po pewnym czasie artykuł został przeniesiony

do archiwum, gdzie nadal można go odnaleźć. Równolegle artykuł ten wraz z przedrukiem listu gończego ukazał się w papierowym wydaniu tej Gazety.

W toku postępowania ustalono na podstawie opinii sądowo – lekarskiej, że przed pobiciem z 30 na 31 października 2008 r. J. R. miał już krwiaka podtwardówkowego. To ustalenie było przyczyną zmiany postawionego powodowi zarzutu i skierowania do Sądu aktu oskarżenia o popełnienie czynu polegającego na tym, że z 30 na 31 października 2008 r. w Ł. w mieszkaniu przy ulicy K., działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą wziął udział w pobiciu J. R. przez zadawanie mu uderzeń pięściami w głowę oraz kopanie w głowę i klatkę piersiową, co spowodowało powstanie obrażeń ciała w postaci obustronnych krwiaków okularowych, rany tłuczonej zewnętrznej powieki, łuku brwiowego, stłuczenia warg z ranami tłuczonymi wargi górnej, złamania trzech żeber po stronie lewej klatki piersiowej, które to obrażenia naruszyły prawidłowe funkcjonowanie ciała na okres powyżej siedmiu dni, przy czym czynu tego powód dopuścił się w ciągu pięciu lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności, tj. czynu z art. 158 § 1 k.k. w zbiegu z art. 157 § 1 k.k. w związku z art. 64 k.k. W toku przesłuchania przed Sądem Rejonowym powód przyznał się do popełnienia zarzuconego mu czyni.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 19 listopada 2009 r. powód został uznany winnym popełnienia przestępstwa opisanego w akcie oskarżenia i skazany za to na karę 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 25 stycznia 2010 r., podwyższył tę karę do czterech lat pozbawienia wolności. W postępowaniu sądowym ustalono, że pobicie J. R. przez powoda przyczyniło się jego śmierci.

Powód twierdził, że pozwana umożliwiła i umożliwiała w dalszym ciągu innym osobom zapoznanie się z tytułem artykułu nieadekwatnym do postawionych mu zarzutów, co narusza jego dobre imię, wizerunek i cześć, a także zmniejsza jego szanse na rynku pracy. Nie kwestionował treści wskazanego artykułu, który stanowił przedruk danych z listu gończego.

Sąd Apelacyjny przyjął, że kryterium obiektywnej oceny roszczenia o ochronę dóbr osobistych w kontekście okoliczności sprawy jest przede wszystkim

stanowisko opinii publicznej będącej wyrazem poglądów powszechnie przyjętych i akceptowanych przez społeczeństwo w danym czasie i miejscu, zapatrywać rozsądnie i uczciwie myślących ludzi oraz poglądy moralne osób kompetentnych w tym zakresie i cieszących się niekwestionowanym autorytetem, nie zaś subiektywne odczucia powoda. Za bezzasadne uznał domaganie się przeprowadzenia dowodów z przesłuchania powoda i opinii biegłych psychologa i psychiatry. Nie miały znaczenia dla oceny niemajątkowych roszczeń ujemne przeżycia powoda w sferze emocjonalnej. Nie zasługiwały na podzielenie podniesione w apelacji zarzuty naruszenia przepisów postępowania. Przy ocenie naruszenia czci uwzględnieniu podlega nie tylko znaczenie użytych zwrotów, ale także kontekst sytuacyjny; wymagane jest także zachowanie należytych proporcji i umiaru.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że nazwanie powoda zabójcą narusza jego dobra osobiste. Nie ma znaczenia dla tego stwierdzenia fakt naruszenia przez powoda dóbr osobistych innych osób czynami karalnymi. Sąd ten wskazał, że przewidziana w art. 24 § 1 k.c. odpowiedzialność za naruszenie dóbr osobistych podlega wyłączeniu, jeżeli działanie sprawcy nie jest bezprawne. Do wyłączenia bezprawności dojdzie w razie działania w obronie społecznie uzasadnionego interesu oraz gdy wypowiedzi o faktach dotyczących pokrzywdzonego, zawierają informacje prawdziwe. W odniesieniu do publikacji prasowych, nie dojdzie do odpowiedzialności dziennikarza, a tym samym wydawcy w sytuacji, gdy opublikowanie informacji nastąpiło przy dochowaniu wymagań szczególnej staranności i rzetelności w toku zbierania oraz wykorzystania materiałów prasowych, o jakich mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 pr. pras. Wypowiedzi ocenne zamieszczone w publikacji prasowej podlegają weryfikacji w odniesieniu do ich zasadności lub bezzasadności w okolicznościach konkretnej sprawy, które były podstawą kwestionowanej oceny. Dziennikarz jest zobowiązany do zachowania uczciwych reguł postępowania, podjęcia kwestii będącej przedmiotem zainteresowania publicznego oraz posłużenia się odpowiednią formą i środkami wyrazu, niezbędnymi dla osiągnięcia celu publikacji.

Podkreślił, że artykuł zawierał istotne dla społeczeństwa informacje o poszukiwaniu listem gończym przestępcy. Zgodnie z art. 35 ust. 2 pr. pras.,

naczelnym redaktorem dziennika ma obowiązek bezpłatnego opublikowania we wskazanym lub uzgodnionym terminie listu gończego. Warunkiem zwolnienia się pozwanej z odpowiedzialności było wykazanie, że dziennikarz – autor artykułu dochował szczególnej staranności i rzetelności dziennikarskiej, wskazanej w art. 12 ust. 1 pkt 1 pr. pras. Powód został skazany za przestępstwo polegające na spowodowaniu „innego” uszczerbku niż określony w art. 156 k.k. przez spowodowanie średniego uszczerbku na zdrowiu, naruszającego prawidłowe funkcjonowanie ciała powyżej siedmiu dni. Brał udział w pobiciu, w którym naraża się człowieka na wystąpienie skutku objętego art. 157 § 1 k.k.

Użycie w nagłówku artykułu określenia „zabójca” przy prezentowaniu listu gończego, nie było zgodne z kwalifikacją czynu karalnego odpowiadającą przepisom kodeksu karnego, ale nie było bezprawne. Istotą zabójstwa, bez względu na typ ustawowy, jest umyślne spowodowanie śmierci człowieka. Celem publikacji było zainteresowanie czytelników poszukiwaniem powoda, ukrywającego się wówczas przed wymiarem sprawiedliwości i pomoc w jego ujęciu, a zastosowanie chwytliwego sformułowania, wyróżniającego się tytułu, zmierzało w tym kierunku, zachęcając do zapoznania się z całą treścią. Dla przeciętnego czytelnika, stosownie do opinii biegłej z zakresu językoznawstwa, zwrot „zabójca” oznacza tego, który spowodował lub przyczynił się do śmierci innej osoby. W języku powszechnej komunikacji określenie „zabójca” różni się od jego odpowiednika stosowanego przy dokonywaniu kwalifikacji prawnej czynu karalnego. Nie doszło zatem do naruszenia dóbr osobistych powoda, co uniemożliwiało zastosowanie art. 24 k.c.

Bezzasadny był zarzut powoda naruszenia art. 13 ust. 1 pr. pras., skoro nie podnosił on, że samo opublikowanie listu gończego naruszało jego dobra osobiste. Nie było przedmiotem roszczenia zamieszczenie przez pozwaną informacji o treści zapadłego wobec powoda wyroku. Nie mogło dojść do usunięcia artykułu z archiwum internetowego, ponieważ jego zasoby pełnią ważną funkcję historyczno - poznawczą.

Rzecznik Praw Obywatelskich w skardze kasacyjnej zarzucił kwestionowanemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego przez błędną

wykładnię art. 13 ust. 1 pr. pras. w związku z art. 24 § 1 k.c., polegającą na uznaniu, że wprawdzie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda (dobrego imienia), ale nie miało ono bezprawnego charakteru, z uwagi na działanie przez pozwaną w obronie interesu społecznego, mimo nazwania go zabójcą przed wydaniem orzeczenia sądowego. Naruszenie art. 24 k.c. polegało na stwierdzeniu niemożności odniesienia się do innych niemajątkowych żądań powoda, który nie domagał się, aby informacje dotyczące jego osoby zostały sprostowane przez dodanie informacji odsyłającej, a żądanie usunięcia artykułu z archiwum zostało uznane za bezzasadne. Podniósł, że zaskarżone rozstrzygnięcie jest wynikiem obrazy przepisu art. 47 Konstytucji w związku z art. 42 ust. 3 Konstytucji przez nieuwzględnienie przewidzianej nimi gwarancji ochrony dóbr osobistych człowieka. Domagał się uchylecia zaskarżonego wyroku w zakresie roszczenia niemajątkowego, wskazanego w punkcie II.2 apelacji powoda.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawowymi regulacjami prawa cywilnego, odnoszącymi się do ochrony dóbr osobistych człowieka, są art. 23 i 24 k.c. Nie uchyla ich zastosowania w sprawach o udzielenie ochrony prawnej osobie powołującej się na naruszenie jej dóbr osobistych, ochrona przewidziana także w innych przepisach prawa krajowego i międzynarodowego, w tym w Konstytucji, art. 10 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (dalej: „Konwencja”) Zgodnie z art. 23 i 24 k.c. dobra osobiste, wymienione przykładowo, podlegają ochronie, która na gruncie prawa cywilnego ma charakter bezwzględny, ponieważ przewiduje domniemanie bezprawności naruszenia dóbr osobistych, którą uchyla jedynie wykazanie przez naruszającego cudze dobro, że jego działanie nie było bezprawne. Powszechnie przyjmuje się w doktrynie i orzecznictwie, że do okoliczności wyłączających bezprawność działania w tym zakresie należy działanie w ramach porządku prawnego lub wykonywania prawa podmiotowego, działanie za zgodą uprawnionego lub w obronie zasługującego na ochronę interesu. Dla ceny, czy działanie naruszające cudze dobra osobiste nie było bezprawne decydują przepisy regulujące stosunki, na płaszczyźnie których doszło do naruszenia dóbr osobistych.

Jednym z zasadniczych zadań prasy, gwarantującym realizację naczelnej zasady demokratycznego państwa prawa - prawa do informacji i wolności słowa jest, stosownie do art. 14 Konstytucji, art. 10 Konwencji i art. 1 pr. pras., obowiązek prawdziwego przedstawiania omawianych zjawisk oraz obowiązek dziennikarza zachowania szczególnej staranności i rzetelności przy zbieraniu i wykorzystaniu materiału prasowego, jak też sprawdzania zgodności z prawdą uzyskiwanych wiadomości lub podanie ich źródła (art. 12 ust. 1 pkt 1 pr. pras.). Samo wykonywanie ustawowych obowiązków przez prasę, polegających na publikowaniu artykułów w wydawanych czasopismach, nie oznacza uchylenia bezprawności. Gwarancja wolności wypowiedzi uregulowana w art. 54 ust. 1 Konstytucji, przewidująca w jej ramach wolność wyrażania swoich poglądów, pozyskiwania informacji oraz rozpowszechniania ich oraz wolność wypowiedzi, chroniona art. 10 ust. 1 Konwencji nie mają absolutnego charakteru. Granicę w korzystaniu z niej stanowi między innymi ochrona dobrego imienia i praw (wolności) innych osób wskazana w art. 31 ust. 3 Konstytucji i w art. 10 ust. 2 Konwencji. Uregulowanie art. 47 Konstytucji zapewnia każdemu także ochronę czci i dobrego imienia, która została skonkretyzowana w art. 24 k.c. Przepis art. 42 ust. 3 Konstytucji przyznaje uprawnienie do uważania za niewinnego każdego, w odniesieniu do którego nie została stwierdzona wina prawomocnym wyrokiem sądu.

Jeżeli wydawca czasopisma realizuje swój obowiązek oraz uprawnienie do przekazywania informacji, dopełniając wszystkich wymagań wskazanych w art. 6 ust. 1 oraz powinności nałożonych na dziennikarza przepisami tej ustawy i narusza dobra osobiste jednostki, to rozważenie okoliczności konkretnej sprawy determinuje, czy osoba naruszająca cudze dobra osobiste działa w obronie zasługującego na ochronę interesu i w ramach porządku prawnego. Podjęcie decyzji o rozpowszechnieniu takiej informacji powinno być poprzedzone rozważeniem interesu jednostki i prawa do uzyskania informacji przez obywateli.

Przedmiotem zakazu wynikającego z art. 13 ust. 1 pr. pras., stanowiącego, że nie wolno wypowiadać w prasie opinii co do rozstrzygnięcia w postępowaniu sądowym przed wydaniem orzeczenia w pierwszej instancji, jest wypowiedanie się przez dziennikarza co do kwalifikacji czynu i rozstrzygnięcia sprawy, które jest wyrazem jego subiektywnego przekonania, osądu lub poglądu. Zakaz ten ma

bezwzględny charakter, dotyczy wszystkich postępowań sądowych, nie uchyla go działanie w obronie interesu społecznego. Wymieniony przepis ani żaden inny, nie zawiera uprawnienia do wydania przez jakikolwiek podmiot zgody na tego rodzaju działanie. W literaturze zostało przyjęte, że do momentu wszczęcia postępowania przygotowawczego dziennikarz może podawać do publicznej wiadomości informacje o czynach sprzecznych z prawem. Jednak z chwilą wszczęcia postępowania karnego, już na etapie postępowania przygotowawczego, ma zastosowanie wskazany zakaz nawet w sprawie, do której ujawnienia przyczynił się dziennikarz. Wprowadzenie tego zakazu było podyktowane względami dotyczącymi ochrony podejrzanego i oskarżonego przed przedwczesnym prasowym osądzeniem sprawy, a opinii publicznej przed nieuprawnionymi wnioskami prasy, które nie znajdują umocowania we wszechstronnie zebrany i oceniony materiale dowodowym oraz nieuprawnionym, pochopnym kształtowaniem osądu sprawy. Sprzeczne z art. 13 ust.1 pr. pras. jest formułowanie, przed wydaniem orzeczenia w pierwszej instancji, wypowiedzi przesądzających o winie i karze, sugerujących czytelnikom, jaki wyrok jest oczekiwany. Oznacza to, że celem art. 13 ust. 1 pr. pras. jest strzeżenie domniemania niewinności podejrzanego/oskarżonego, jak i ochrona prawa obywateli do rzetelnego informowania. Podobnie kwestia tego zakazu odnosi się także do postępowania cywilnego. Zakaz wypowiedzania opinii dotyczy także przytaczania przez dziennikarza tego rodzaju subiektywnych wypowiedzi innych osób. Nie stanowi natomiast wypowiedzania opinii co do rozstrzygnięcia informacja, że określonej osobie postawiono w postępowaniu przygotowawczym wskazane zarzuty, które zostały zmienione w akcie oskarżenia. W literaturze i orzecznictwie miały miejsce jednostkowe stanowiska zakładające, że niedopuszczalność wypowiedzania w prasie opinii objętej art. 13 ust. 1 ma na celu ochronę dobra wymiaru sprawiedliwości, wyrażającą się w tym, że sąd orzekający powinien być wolny od wszelkiego nacisku, również ze strony prasy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2004 r., III CK 463/02, niepublikowany). Niewłaściwe działanie przedstawicieli prasy w przedstawionej sferze może jedynie pośrednio utrudniać sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez nieopatrzone i nieuprawnione ocenianie przez dziennikarzy czynów uczestników postępowania oraz wskazywanie oczekiwanego rozstrzygnięcia. Zasadniczym jednak spektrum

ochrony są uczestnicy postępowania i czytelnicy, którym zostały przekazane nierzetelne informacje.

Przekroczenie zakazu, jako działanie sprzeczne z prawem, może naruszać w okolicznościach sprawy dobra osobiste podejrzanego lub oskarżonego. Uregulowanie art. 13 ust. 1 pr. pras. określa bezprawność działania dziennikarza jako osoby dokonującej tego rodzaju oceny. Istotnego znaczenia nabiera zatem obowiązek dziennikarza wyraźnego oddzielenia opisu faktów, zdarzeń od ocen i komentarzy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2004 r., III CK 463/02; z dnia 12 stycznia 2006 r., II CSK 319/05, niepublikowane). Niezależnie od naruszenia zakazu, przypisanie przez dziennikarza podejrzanemu zarzutu popełnienia przestępstwa połączone jest z obowiązkiem wykazania, że informacja ta była prawdziwa, dowód tego zastępuje wyrok sądu karnego.

Ustalenie, jakie dobra zostały naruszone i w jaki sposób powinno dojść do usunięcia skutków bezprawnego działania jest dokonywane na podstawie art. 23 i 24 k.c. Na podzielenie zasługuje stanowisko Sądu Apelacyjnego, że opublikowanie przez pozwaną tytułu informującego, iż powód jest zabójcą, naruszyło jego dobra osobiste. Nie było natomiast podstaw do uznania, że działanie pozwanej nie nosiło cech bezprawności. Użycie zwrotu „zabójca”, wskazanie miejsca popełnienia czynu karalnego, stanowiło niedopuszczalną opinię co do kwalifikacji czynu powoda i jego zawinienia na etapie postępowania przygotowawczego.

Niezależnie od tego, sformułowanie tytułu „Tak wygląda zabójca z ulicy K.” było nieadekwatne do zarzutu opisanego w liście gończym, jak też późniejszej jego kwalifikacji w akcie oskarżenia. W wyroku z dnia 12 lipca 2002 r., V CKN 1095/00 (OSNC 2003, nr 11, poz. 153) Sąd Najwyższy stwierdził, że tytuł publikacji prasowej, jako integralna jej część, powinien odpowiadać obowiązującym zasadom i wymaganiom rzetelnego dziennikarstwa tak, jak i całość publikacji. Jego treść nie może wprowadzać czytelników w błąd i zawierać informacji sprzecznych z treścią opublikowanej informacji. Pogląd ten podziela Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym skargę kasacyjną. Wypełnienie obowiązku opublikowania listu gończego, przewidzianego w art. 35 ust. 2 pr. pras., nie wymagało opatrywania

go dodatkowymi informacjami. Nie miały znaczenia intencje pozwanej, motywowane zachęcaniem czytelników do zapoznania się z treścią listu gończego, skoro były konsekwencją naruszenia prawa. Przyczyny dotyczące działania pozwanej na rzecz interesu społecznego nie mogły wyłączyć bezprawności jej działania w kontekście bezwzględnego charakteru zakazu objętego art. 13 ust. 1 pr. pras. Zarzut naruszenia tego przepisu był uzasadniony.

Podanie do publicznej wiadomości informacji o popełnieniu przez powoda umyślnego przestępstwa zabójstwa na etapie postępowania przygotowawczego doprowadziło do obrazy art. 47 i 42 ust. 3 Konstytucji, ponieważ takie przestępstwo nie było przedmiotem zarzutu w tym czasie ani późniejszego oskarżenia, ani skazania. W sytuacji przeprowadzenia przez dziennikarza niedopuszczalnej oceny co do rozstrzygnięcia sprawy bezprzedmiotowe było rozważanie zamiaru nadania zwrotowi „zabójca” innego rozumienia niż związanego z odpowiedzialnością karną.

Z tych względów zaszła konieczność rozpoznania przez Sąd Apelacyjny zgłoszonych przez powoda roszczeń o charakterze niemajątkowym przy uwzględnieniu uprawnienia Sądu do kształtowania formy i treści oświadczenia mającego na celu usunięcie skutków naruszenia dobra osobistego. W odniesieniu roszczenia o usunięcie tytułu publikacji z archiwum internetowego należało wskazać na trafne stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 28 września 2011 r., I CSK 743/10 (OSNC 2012, nr 3, poz. 40) oraz wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Węgrzynowski przeciwko Smolczewski z dnia 16 lipca 2013 r., nr 33846/07 uznające za wystarczające dla uzyskania skutku odpowiadającego usunięciu z publikacji internetowej treści naruszających dobra osobiste przez dodanie komentarza na stronie internetowej, informującego internautów o wyniku postępowania karnego albo opublikowania odpowiedniego zastrzeżenia do artykułu znajdującego się w archiwum o treści wydanego wyroku albo treści odpowiedniego oświadczenia. Nie ma bowiem podstaw do nakazywania przez Sąd usunięcia artykułu lub jego części z archiwum internetowego. Z uzasadnienia skargi kasacyjnej wynika, że obecnie nie jest możliwe zapoznanie się z treścią artykułu opublikowanego w dniu 19 listopada

2008 r. na stronie internetowej pozwanej, co nie może pozostawać bez wpływu na rozstrzygnięcie sprawy przez Sąd drugiej instancji.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z zasady przewidzianej w art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

aj

r.g.